

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 108/2013-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. mája 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti A. S., S., zastúpeného advokátom JUDr. M. R., Ž., ktorou namieta porušenie práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 5/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 10 C 88/2004), za účasti Okresného súdu Čadca, takto

r o z h o d o l :

1. Právo A. S. na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 5/2008 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 10 C 88/2004) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Čadca prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 5/2008 konal bez zbytočných prietáhov.

3. A. S. priznáva finančné zadostučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť A. S. trovy konania v sume 407,55 € (slovom štyristosedem eur a päťdesiatpäť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. M. R., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2012 doručená sťažnosť A. S., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. R., Ž., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 5/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania vedeného pod sp. zn. 14 C 5/2008 v procesnom postavení žalobcu, v ktorom sa žalobou proti R. S., S., a proti V. S., Č. (ďalej len „žalovaní“), domáha určenia práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu.

Sťažovateľ v sťažnosti odôvodňuje namietané porušenie svojho práva takto: „Sťažovateľ podal ešte dňa 5. 4. 2004 na Okresný súd v Čadci návrh o právo prechodu. Okresný súd v Čadci na základe rozsudku č. k. 10C 88/2004 zo dňa 24. 11. 2006 návrh sťažovateľa zamietol. Krajský súd v Žiline na základe uznesenia č. k. 9Co 74/2007 zo dňa 27. 4. 2007 potvrdil. Najvyšší súd SR na základe rozsudku č. k. 2Cdo 17/2008 uznesenie Krajského súdu zrušil. Následne Krajský súd v Žiline na základe uznesenia č. k.

9 Co 134/2008 rozsudok Okresného súdu v Čadci č. k. 9Co 134/2008 zrušil. Konanie je v súčasnosti vedené pod č. k. 14C 5/2008...

Sťažovateľ poukazuje na to, že do dnešného dňa i napriek viac ako 8 ročnému konaniu, nie je vo veci právoplatne rozhodnuté, pričom nie je reálny predpoklad ukončenia súdneho sporu v blízkej budúcnosti. Na pojednávaní dňa 17. 10. 2012 boli vypočutí svedkovia a bolo možné už vo veci meritórne rozhodnúť. I napriek tomu, že dňa 20. 4. 2010 súd vykonal ohliadku, dňa 27. 11. 2012 bola vykonaná opätovná ohliadka na mieste samom a pojednávanie bolo opäť odročené na deň 18. 1. 2013. Takýto postup súdu preto považujeme za neefektívny a nadbytočný. Sťažovateľ má za to, že sa nejedná o vec, ktorá by bola právne zložitá, vznikajú bezdôvodne prietahy v konaní, dĺžka konania je k skutkovému základu neprimerane dlhá a postup súdov neefektívny.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa A. S. uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu v Čadci v konaní č. k. 14C 5/2008 (predtým konanie č. k. 10C 988/2004) porušené.

Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 5.000,- eur, ktoré je Okresný súd v Čadci povinný zaplatiť sťažovateľovi do 2 mesiacov od doručenia nálezu.

Okresný súd v Čadci je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania z titulu právneho zastúpenia na účet JUDr. M. R., advokáta, vo výške 269,58 (2 úkony á 127,16 eur + 2x režijný paušál á 7,63 eur), taktiež do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.“

Návrh na rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje takto: *„Sťažovateľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- eur, ktoré dôvodí pretrvávajúcim pocitom neistoty, márnosti a nespravodlivosti, pričom tieto negatívne pocity vyvolané postupom súdov spôsobujú sťažovateľovi permanentný stres, ohrozujú jeho zdravie a zaťažujú ho aj po finančnej stránke. Sťažovateľ je kvôli poškodeniu chrbtice plne invalidným dôchodcom s ťažkým zdravotným postihnutím pohybujúci sa výlučne s pomocou barle. Nemôže, sa aj na základe takéhoto postupu súdu, dostať k svojmu rodinnému domu a riadne ho užívať. Chodí výlučne po ručne zhotovenom*

provizórnom premostení - lavičke, ktorú mu pomohli urobiť cudzí ľudia, ktorá sa nachádza nad potokom a vzhľadom na neustále jej mokrý povrch, sťažovateľ má veľké problémy, vzhľadom na svoje zdravotné problémy s chôdzou túto prejsť, čím je vážne - najmä v zimných mesiacoch ohrozené jeho zdravie a život. Už vôbec nie je schopný si zabezpečiť dovoz paliva na zimu resp. sa k nemu dostať sanitka. Sťažovateľ má oprávnený dôvod sa domnievať, s poukazom na jeho ťažký zdravotný stav, že sa skončenia uvedenej veci vôbec nemusí dožiť.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením sp. zn. IV. ÚS 108/2013 z 21. februára 2013 ju podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti, v ktorej namieta porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prijal na ďalšie konanie a vo zvyšnej časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd následne listom sp. zn. IV. ÚS 108/2013 zo 14. marca 2013 (ďalej len „výzva“) vyzval okresný súd, aby sa k prijatej sťažnosti vyjadril.

Na základe uvedenej výzvy sa k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 477/13 z 8. apríla 2013 takto: „Vec napadla dňa 5. 4. 2004, zapísaná pod sp. zn. 10C/88/2004 a pridelená na konanie JUDr. M. Dňa 4. 1. 2006 bol spis pridelený na konanie JUDr. P. z dôvodu dočasného pozastavenia výkonu funkcie konajúceho sudcu (čl. 66 spisu). Dňa 20. 9. 2006 z dôvodu odchodu JUDr. P. bol spis pridelený na konanie Mgr. K. (čl. 77 spisu) Sudkyňa dňa 24. 11. 2006 vo veci rozhodla (čl. 82), rozsudok bol expedovaný až dňa 20. 1. 2007 (čl. 90). Dňa 4. 7. 2007 bol spis pridelený na konanie Mgr. G. (čl. 106).

Vo veci bol podpredsedom súdu nariadený dohľad, nakoľko vo veci boli zistené prieťahy v konaní (čl. 200, 201 spisu).“

Sťažovateľ na vyjadrenie okresného súdu na základe výzvy ústavného súdu zo 17. apríla 2013 prostredníctvom svojho právneho zástupcu zareagoval podaním z 23. apríla 2013 takto: „*Domnievame sa..., že vo veci... naďalej vznikajú prietahy v konaní a súd i napriek nariadenému dohľadu postupuje neefektívne. Vytýčené pojednávanie na deň 18. 1. 2013 bolo zrušené z dôvodu PN konajúceho sudcu s tým, že nový termín pojednávania bude oznámený písomne. Ďalšie pojednávanie bolo vytýčené na deň 12. 3. 2013. Súd však vo veci opäť nerozhodol a pojednávanie odročil na neurčito s tým, že obe strany sporu v lehote do 15 dní oznámia súdu prípadné svoje stanoviská k ďalšiemu postupu v konaní a dôkazným návrhom po konštatovaní súdu, že hodlá doplniť dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania znalcom z odboru geodézie a kartografie...*

Takýto postup Okresného súdu v Čadci považujeme za neefektívny a nadbytočný, nakoľko po vykonaní až troch ohliadok sa uskutoční ďalšia 4 ohliadka a súd hodlá doplniť dokazovanie nariadením znaleckého dokazovania znalcom, ktorý preskúma už v minulosti pred niekoľkými rokmi navrhovateľom predložený geometrický plán. S poľutovaním však musíme konštatovať, že do dnešného dňa Okresný súd v Čadci neustanovil vo veci ani znalca a ani neurčil termín ďalšej ohliadky.“

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania zhodne oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich argumentáciou dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci, a preto ďalej konal bez nariadenia ústneho pojednávania.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd konštatuje, že po prijatí veci na ďalšie konanie uznesením sp. zn. IV. ÚS 108/2013 z 21. februára 2013 predmetom konania pred ústavným súdom bolo iba posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom tohto práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Podľa § 6 Občianskeho súdneho poriadku je súd povinný postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa § 117 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sudca je povinnýrobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Podľa § 119 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť.

Ústavný súd pri posudzovaní otázky, či v konaní pred všeobecným súdom došlo k porušeniu práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vždy vychádza z konkrétnych okolností každého posudzovaného prípadu, zohľadňujúc pritom, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03, II. ÚS 196/06), základné kritéria, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup všeobecného súdu v konaní. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

1. Pokiaľ ide o posúdenie zložitosti veci, ústavný súd poukazuje na to, že vec tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nevykazuje prvky osobitnej právnej zložitosti, ktoré by mohli byť dôvodom na predĺžovanie napadnutého konania. Podklad pre rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a bežne používaná právna úprava. Výklad a používanie tejto právnej úpravy je stabilizovaný a na predmetný spor sa vzťahuje dostatok judikatúry všeobecných súdov. Z hľadiska skutkovej zložitosti veci ústavný súd uvádza, že aj keď pre rozhodnutie v merite veci bolo potrebné vykonať výsluch svedkov,

prípadne aj zodpovedať na skutkové otázky, ktoré vyžadujú odborné posúdenie, a teda aj potrebu vykonať znalecké dokazovanie, čo vo všeobecnej rovine zvyšuje stupeň skutkovej náročnosti veci, tak tieto okolnosti samy osebe nie sú v zásade spôsobilé odôvodniť doterajšiu zrejme neprimeranú dĺžku (deväť rokov) napadnutého konania (m. m. IV. ÚS 41/07, IV. ÚS 40/09, IV. ÚS 366/2011, III. ÚS 329/2011, rozsudok ESLP Škodáková proti Českej republike z 21. decembra 2004, rozsudok ESLP Voleský proti Českej republike z 29. júna 2004).

2. Ústavný súd pri hodnotení správania sťažovateľa v napadnutom konaní vychádzal z toho, že v posudzovanom prípade ide o spor, v ktorom je každý účastník povinný postupovať podľa § 6 a § 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a vyvíjať všetko úsilie na súčinnosť so súdom tak, aby súd mohol o ochrane uplatneného práva rozhodnúť v súlade so zákonom a aj v primeranom čase. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že k právu účastníka konania na efektívny, rýchly a účelný postup súdu v konaní pristupuje aj jeho procesná povinnosť prispievať k dosiahnutiu účelu súdneho konania včasným reagovaním na pokyny súdu a oznámením potrebných skutočností.

Z doterajšieho priebehu napadnutého konania zisteného na základe vyžiadaného spisu je zrejmé, že sťažovateľ svojím správaním v priebehu napadnutého konania podstatnejším spôsobom neovplyvnil jeho doterajšiu dĺžku. Nemožno však uprieť, že doterajšia dĺžka napadnutého konania bola čiastočne podmienená aj procesným postupom sťažovateľa účinne využívajúceho tak riadne, ako aj mimoriadne opravné prostriedky, čo však v okolnostiach daného prípadu nemožno vyhodnotiť na jeho ťarchu; o to viac, že konania o riadnom, ako aj mimoriadnom opravnom prostriedku naznačujú práve neefektívny a nesústreďený postup všeobecných súdov, pričom sťažnosti sťažovateľa adresované orgánu štátnej správy súdu boli vyhodnotené ako dôvodné.

Sťažovateľ tak, využívajúc aj iné prostriedky spôsobilé aspoň čiastočne minimalizovať zbytočné prietahy v postupe okresného súdu, mal snahu aj takto ovplyvniť a tým skrátiť doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Sťažovateľovi preto nemožno pričítať

podiel na stave veci, v akom sa vec nachádza v čase rozhodovania ústavného súdu o jeho sťažnosti.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd zo spisu zistil, že okresný súd vo veci nekonal priebežne a plynulo, konanie sa vyznačovalo neodôvodnenými opakovanými obdobiami krátkodobej nečinnosti (jún 2005 až december 2005; júl 2006 až október 2006; november 2008 až september 2009), ale aj jednej dlhodobej nečinnosti (august 2010 až september 2012) a k zrýchleniu konania v zásade neprispeli ani sťažovateľom podané sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z., prostredníctvom ktorých upozorňoval predsedu okresného súdu na neefektívny priebeh napadnutého konania. Ani opakované uznanie prietahov v napadnutom konaní, ani podpredsedom okresného súdu nariadený dohľad nad priebehom napadnutého konania, ako aj povinnosť podávania správ o vykonaných úkonoch nemali podstatnejší vplyv na rýchlosť priebehu napadnutého konania.

O neefektívnom a nesústreďenom postupe okresného súdu svedčí najmä

- zrušenie rozsudku okresného súdu v odvolacom konaní Krajským súdom v Žiline (ďalej len „krajský súd“) pre závažné procesné pochybenie (nepreskúmateľnosť rozsudku okresného súdu) a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie;

- opakované nariadovanie a vykonávanie dôkazných prostriedkov (ohliadka na mieste samom);

- priebežné vyzývanie účastníkov konania na označenie a predloženie dôkazných prostriedkov, ktoré v konaní navrhujú vykonať (december 2005 až júl 2006);

- neúčelné nariadovanie pojednávaní;

- ustanovenie znalca v zásade až po deviatich rokoch od začatia namietaného konania.

Ústavný súd zohľadnil pri svojom rozhodovaní skutočnosť, že v napadnutom konaní pochybil aj krajský súd, keď rozhodol o zastavení odvolacieho konania, čo skonštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Uvedená okolnosť však nedosahuje takú intenzitu, ktorá by sama osebe odôvodňovala

doterajšiu dĺžku napadnutého konania. Rovnako ústavný súd neprehliadol ani skutočnosť, že v priebehu napadnutého konania jeden zo žalovaných účastníkov konania zomrel. Ani táto objektívna skutočnosť však nemala podstatnejší vplyv na doterajšiu dĺžku konania, keďže dedičské konanie po zomrelom bolo skončené v pomerne krátkej dobe.

Ústavný súd po komplexom posúdení všetkých okolností daného prípadu [z hľadiska skutkovej, právnej a procesnej (viacinstančný priebeh napadnutého konania) náročnosti veci, správania sťažovateľa, postupu okresného súdu poznamenaného nečinnosťou a nesústredenosťou (okresný súd sa pri svojom rozhodovaní neriadil pokynmi krajského súdu), zohľadňujúc pritom charakter a význam predmetu napadnutého konania] dospel k názoru, že napadnuté konanie ku dňu rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti trvá viac ako deväť rokov, čo v okolnostiach danej veci ústavný súd vyhodnotil ako zbytočné priesťahy v konaní a v nadväznosti na to rozhodol o porušení sťažovateľom označeného práva garantovaného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia označeného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priesťahov, a tiež sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom okresného súdu porušené a vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončená, prikázal

mu, aby vo veci konal bez zbytočných prierahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu v jeho veci nachádza (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Aj keď ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľom označeného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prierahov, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto považoval za potrebné zaoberať sa aj vecnou opodstatnenosťou návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré je podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde náhradou nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch za stav spôsobenej právnej neistoty postupom orgánov verejnej moci.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiada priznať finančné zadosťučinenie, ktorého primeranosť vymedzil sumou 5 000 €. Tento návrh odôvodnil s poukazom najmä na doterajšiu dĺžku napadnutého konania a z toho pre neho vyplývajúcim „... pocitom neistoty, márnosti a nespravodlivostí, pričom tieto negatívne pocity vyvolané postupom súdov spôsobujú sťažovateľovi permanentný stres, ohrozujú jeho zdravie a zaťažujú ho aj po finančnej stránke”.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania označeného práva (m. m. IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na okolnosti daného prípadu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania okresného súdu (deväť rokov), berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, povahu veci, t. j. čo je pre sťažovateľa „v stávke“, význam predmetu konania pre sťažovateľa, celkovú dobu nečinnosti okresného súdu, nesústredenosť v jeho postupe, ako aj opakované upozornenia sťažovateľa na prieťahy v napadnutom konaní orgánu štátnej správy súdov a vychádzajúc zo zásad spravodlivosti, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátom JUDr. M. R., Ž., v konaní pred ústavným súdom.

Sťažovateľ v sťažnosti pôvodne žiadal, aby mu bola priznaná náhrada trov konania v sume 269,58 € za dva právne úkony právnej pomoci – prípravu a prevzatie vecí a podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). V podaní doručenom k vyjadreniu okresného súdu požadoval sťažovateľ náhradu trov konania aj za tento úkon právnej služby [§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky] v sume 137,97 € vrátane režijného paušálu. Sťažovateľ tak celkovo žiadal, aby mu ústavným súdom bola priznaná náhrada trov konania v sume 407,55 €.

Ústavný súd konštatoval, že trovy konania požadované sťažovateľom neprekračovali sumu, ktorá sťažovateľovi patrí podľa vyhlášky, a preto mu priznal ním požadovanú náhradu trov konania. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný uhradiť na účet advokáta JUDr. M. R., Ž. [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku (bod 4 výroku tohto nálezu)].

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2013